

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Nr. de Duminică
pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRATIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se ina-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Afacerea Vaida.

În ședința de ieri a parlamentului mai stărnă și o a treia furtună chestia Vaida. Patrioții mai avură prilej la o justă indignare patriotică și scandalul fii înscenat.

Toată furia neputincioasă ungurească adunată din năcazul pe obstrucția croată s'a deslănțuit ieri când eră vorba să i-se dea satisfacție deputatului român contra căruia s'a săvârșit cea mai rușinoasă mișelie.

Iar satisfacția?... Satisfacția a fost cu adevărat ungurească.

Comisia de imunitate constată că i-s'a adus jignire imunității deputatului Alexandru Vaida, dar făptuitorii nu pot fi dovediți, prin urmare propune să se treacă la ordinea zilei.

Va să zică insultătorii lui Alex. Vaida, cari în zilele acelea se anunțau singuri pe la ziare, laudându-se că ar fi inzultat pe Vaida — nu pot fi dovediți. Somogyi Aladár, Nagy Görgy, Markos, Muzsa, Gál, Hody și ceilalți cavaleri, cari au sărit o sută asupra unuia, nu pot fi dovediți! Va să zică așa trebuie să înțelegem curajul unguresc.

După acestea nici nu ne mai mirăm că obtuzul la cap săcuiu Nagy György îl acuza tot el pe Vaida de laș. Cum nu? este laș acela care a înfruntat cu o bărbăție fără seamăn de două ori turbarea unor oameni, cari când se văd mulți împreună, sunt adevărați sălbatici. Viteaz este numai el, săcuiu, care insultă când se vede încunjurat de o sută tovarăși, se pitește însă când este vorba de răspunderea de orice natură.

Adevărat, românii nu cunosc acest fel de vitejie.

Este ceva însă în cele ce s'au petrecut ce nu putem înțelege.

Luase adecă cuvântul la chestia Vaida și un deputat croat Lorkovici. Scandalul izbucni aci, discutându-i ungurii lui Lorkovici dreptul de a vorbi la chestia aceasta, care ar fi o chestie ungurească și nu comună, prin urmare croații nu pot lua cuvântul la ea. Ungurii, natural n'aveau dreptate, cum mai târziu ei înșiși au recunoscut, indignarea lor avea nevoie însă de un motiv.

S'a născut apoi scandalul după care deputatul Lorkovici luând a doua-oră cuvântul face declarația, că dânsul n'a știut că între naționaliști și guvern a fost o înțelegere în chestia Vajda, altfel n'ar fi luat cuvântul.

Mărturisim sincer că stăm uimiți și încă foarte neplăcut în fața acestei declarații.

Nu ne vine să primim de bani buni cuvintele deputatului Miksa Gyula adresate pe culoare croaților:

— Ce vreți să provocați voi, când și pe Lucaciu îl mulțumește propunerea comisiei de imunitate!

Ne abținem a ne pronunța asupra acestor lucruri până ce nu vom avea informațiuni exacte, dacă ele s'au petrecut însă așa precum se relatează, ele ne întristează mult.

Iată de ce: dreptatea e pe partea deputaților români. Afară de aceasta nedându-i-se lui Vaida satisfacția de a se exprima

cel puțin regretul că a fost insultat, tovarășii săi de luptă trebuie să se arate cu atât mai înverșunați, cu cât pe d'oparte îi au și pe croați alături, iar pe de altă parte guvernul este într'o strâmtoare cum n'a mai fost. Acum să l atace, căci cine știe când vor mai avea astfel de prilej.

»Biserica ortodoxă ungurească«. Comitatele Abauj Tolna, Nograd, Szabolcs și Gömör-kishont au adresat camerii rugarea de a se înființa biserica ortodoxă ungurească.

Oare cam câți membri va avea biserica asta în numitele comitate?

Scandaluri în Reichsrath. Reichsrath-ul a avut iarăș o ședință furtunoasă. Anunțasem că polonul David Abrahamowitz a fost numit ministru național polon.

Cu prilejul prezentării sale în Reichsrath, camera i-a făcut o primire din cele mai tumultuoase, căci Abrahamowitz a fost cel care acum vre-o 10 ani ca președintele camerei a făcut să treacă lex Falkenhayn prin care se introducea clotura, deși legea asta niciodată nu a putut să fie aplicată.

Camera n'a uitat lucrul acesta și i-a făcut o primire cum a merital acest boier armeano-polon. Într'un sgomot asurzitor, în mijlocul celor mai violente invective Abrahamowitz și-a ocupat fotoliul. Pangermanul Malik îi strigă: Șarlatanule, escrocule, ești bun de spânzurătoare! Toți șefii opoziției l-au atacat cu violență.

Stați acasă!

Stați acasă, — le zicem celor cari ar avea de gând să plece în America... Știrile ce primim adică din America ne spun, că acolo e o stare de lu-

FOIȚA ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

Limir-Impărat.

Poveste de Ioan Slavici.

(Urmare).

»Puțin ai ostenit, dar mult bine mi-ai făcut și mare o să-ți fie răsplata!« — grăi șarpele ușurat și începu s'o mângâie cu limbile lui, și, cum o mângâia, rana i-se vindecă, fiindcă nu e în lume leac ca limba de șarpe, și cât ai bate în palme, ea se făcu de o sută și de o mie de ori mai zdravănă, mai jingașă și mai frumoasă decum fusese.

»Incalecă acum pe mine, — îi zise dup'aceea, — și ține-te bine, că am să te duc — nu ca armăsarii hrăniți cu jărat, uici ca pajurile n sbor, ci ca smei ce se iau la întrecere.«

Lia înclecă, și șarpele cel mare se aruncă în săltate de-o ridică de-asupra mărăcinilor, apoi se repezi înainte încât ochii ei se împăienjeniră de nu mai vedeau nici la dreapta, nici la stânga, ci numai zare nesfârșită înainte.

Cât dai în palme, ajunseră la mare și șarpele se avântă în valuri și-o duse lunecând printre ele înainte până la celalalt tărâmure.

Așa au trecut trei țări și tot atâtea mări, alte câte trei și iar câte trei de s'au făcut câte nouă în cap, cum zisese mama lelelor, dar le-au trecut pe toate par'c'ar fi ațipit aici și s'ar fi pomenit acolo.

Scripțoroaica cea impetrită de bătrână simția după miros, că vine și se apropie ceva ce n'a mai fost prin partea locului, dar nu putea să de-

cu socoteală, ce și cum și de ce, și sta în pragul colibii dărăpănate gârbovă, răzămăță în două bețe noduroase și clănțănind din cei doi dinți ce-i mai rămăseseră în gură.

Când fură aproape, șarpele se opii și se întinse, ca Lia să descalece.

»Acum urmează-ți drumul în pace, — grăi dânsul scuturându-și solzii, — și când vei mai avea nevoie de mine, bate de trei-ori în palme, că eu, ori și unde aș fi, te aud și, vară fie, iarnă fie, viu într'o clipă la tine.«

Lia-i mulțumi cum se cuvine și-și urmă drumul.

Bunica lelelor începu, când dete cu ochii de ea, să tremure mai de mânie, mai de îngrijare, căci simția, că și-a găsit nașul.

Cum o vedeă — așa și tinără, și frumoasă, și dulce la fire, și întregă și nevătămată, înțelegea, că mare trebuia să-i fie puterea și multe farmecele, ca să fi putut răzbi cale atât de lungă fără ca să îmbătrânească și drum atât de greu fără ca puterile să i-se sleiască.

»Acum e acum!« — își zise dar întezindu-se.

»Bună seara, mamă!« — grăi Lia și astă-dată. Bunica lelelor nu îi răspunse nici ea, ci o măsură cu ochii ei țepoși de sus până jos și de jos până sus.

»Nu sunt mamă, ci babă«, — îi răspunse apoi într'un târziu morocănosă, și mult eră fioroasă când își dedea astfel răspunsul.

»Nu-ți știu anii și n'am să-i număr, — întimpină Lia cu glas de pisică lingușitoare, — dar îți văd fața și bunătatea din ea, și, ori și-cum te vei vei fi socotind, mie îmi ești cum îmi pari.«

Baba se mai muie puțin. Ori și cât de bătrână

ar fi baba, i-se nveselește inima când o crezi încă tinără, și cel mai rău om se moaie și el nițel când alții îl cred bun.

»O fi, n'o fi cum zici, — grăi dânsa, — de mare lucru te-ai apucat, și mult mi-e milă de tine, că de venit ai venit cum ai venit, dar nu știu, cum o să te întorci.«

Mult ar fi dorit ea să știe, cum a potrivit Lia lucrurile, ca să răsbească întregă și nevătămată și să vie cale atât de lungă fără ca să îmbătrânească.

»Ajută, ca să te ajuți! — îi răspunse Lia. — Cum am venit, așa o să mă și întorc, și val vârtej dacă s'ar răsturna toate, drumul de geaba n'o să-mi fiec.«

Când auzi asemenea vorbe, bunica lelelor iar începu să tremure, însă mai puțin de mânie și mai mult de frică.

»Ia să mă uit mai bine n'ochii tăi, — îi zise și se apropie răzământu-se în cele două bețe de dânsa, i-se uită în ochi și-i puse mâna pe umărul gol.

Ochii Liei erau stânși, iar trupul ei era rece ca sloiul de ghiață.

Nu știa Lia, săraca, că-i vindecase șarpele mângându-o cu limbile lui toate rănilile și-o făcuse nevătămată ca nici sabia să n'o taie, nici focul să n'o ardă, dar îi făcuse și sângele rece ca al lui, stânsese tot focul vieții din ea și-i oprise viața în loc, ca, ori și-cât ar mai costa pe pă-mânt, tot așa, cum e, să rămăie.

N'o știa Lia aceasta, dar o știa baba cea înrăită, care vedeă acum, că nu mai are nici o putere asupra ei — câtă vreme nu e om în toată firea.

cruri cumplită. Sute de mii lucrători au rămas fără lucru, din cauză că s'au închis o mulțime de fabrici (bancrotate), au rămas pe drumuri îndeosebi românii, cari nefiind d'acolo și neștiind limba, nu mai sunt ținuți nicăiri la lucru.

Foaia »America«, sosită ieri aici, ne-a și adus vestea că o mulțime de români au plecat d'acolo spre casă. Plângeau de bucurie, că-și vor vede de-a vatra părintească.

Iată apoi ce ne scrie fratele Petru Roși (din comuna Macea, c. Arad) care se află în Ohio:

»Vă rog, binevoiiți a face cunoscut prin foaia Dvoastră că suntem în năcazuri mari acum în America. Rog pe toți frații din a mea patrie să o lase focului și să nu vină în America, că pe lângă anul slab ce a fost, s'au adăugat bancrutele dela bănci și fabrici, așa că nu se mai găsește nimic de lucru, ba nici banii pentru cât am lucrat nu-i putem scoate«.

Nu e zi, în care să nu plece din America îndărăt, spre casă, mii de inși. Preoții și învățătorii să vestească aceasta poporului!

Procesele noastre.

Pe lângă cele 6 luni temniță și 500 cor. amendă ce i-s'a dat, mai zilele trecute la tribunalul din Oradea-mare, redactorul nostru Ioan N. Iova mai are împotriva sa pornite trei procese. Dupăcum a apelat însă osânda dela Oradea, așa a făcut excepțiuni, prin avocatul (din Oradea) dr. A. Lazar, și împotriva nouilor cercetări.

Di Sever Bocu, având împotriva sa patru procese, prin avocatul său dr. Iustin Marșeu (din Arad) a făcut recurs.

Tot așa: redactorul nostru responsabil a făcut recurs și împotriva nouilor procese ce ni-s'au pornit pentru articolele dela 17 și

19 August, în cari am scris împotriva selbăticilor dela Pánade, articole pentru cari Vinerea trecută ni-s'a făcut perchiziție la redacție.

Afacerea Vaida în cameră.

— Ședința dela 26 Nov. n. —

Am dat ieri pe scurt pe baza întâielor informații telefonice, ședința sgomotoasă a Camerii. Dăm acum un raport amănunțit a celor petrecute:

Președintele Justh deschide ședința la orele 10. La începutul ședinții se discută proiectul de lege prin care orașul Miskolcz să declare municipalitate.

Se naște o scurtă discuție în jurul chestiunii dacă mandatul consilierilor municipali să poate prelungi cu un an.

Polónyi afirmă că aceasta ar fi un caz de gravă precedentă, căci în felul acesta camera poată să prelungească și mandatul ei propriu, peste termenul legal de cinci ani.

Wekerle combate părerea asta. Proiectul se votează neschimbat.

Se intră în discuția afacerii Vaida.

Raportorul Héderváry Lehel face istoricul afacerii.

Cel dintâu orator este deputatul săcui Nagy György, reprezentantul brutalității surugiești, a bătăriei și a urei fără rațiune împotriva noastră. Ce putea să spuie un astfel de om? El a repetat vechea frașnetă că Vaida ar fi »strecurat« prin »contrabandă« poezia din chestie și că ar fi jignit »națiunea« prin asta. Camera a osândit atunci pe Vaida ca să-și ceară iertare.

Președintele Justh: Trebuie să fac o rectificare. Nu-i adevărat că ar fi hotărât ca Vaida să-și ceară scuzele. Camera i-a adresat numai un avertisment.

Nagy György: Respinge raportul căci inviolabilitatea lui Vaida n'a fost violată. Camera a scos pe Vaida sub imperiul indignării îndreptățite. Vaida a fugit ca un laș din cameră. Propune următoarele: camera să treacă la ordinea zilei.

Președintele îl cheamă la ordine pe Nagy György pentrucă a făcut pe Vaida un laș.

Kecskeméthy Ferencz: Trăiască Nagy György.

Președintele îl cheamă pe Kecskeméthy la ordine.

»Vai de sufletul tău, — îi zise dar luându-i mâna: — nu vezi tu, nu simți, nu-ți dai seamă, că nu mai ai nici o viață în trupul tău, că sângele nu mai curge în vinele tale, că ești rece ca sloiul de gheață. — Uite! — Fiindcă ești fată bună și mi-ai vorbit frumos, mi-s'a făcut milă de tine și am să-ți găsesc o alifie, ca să te freci cu ea și să te faci iar cum ai fost. Ori și cine, bărbat fie ori femeie, scapă chiar și de cea mai spurcată vrajă, dacă se freacă cu alifia aceea«.

Lia se simți chiar mai rece decum era: își aducea aminte de vorbele, pe care i-le grăise Limir Impărat, și știa acum, că după alifia aceasta a venit ea aici.

»Bună ești și miloasă, — îi zise dar, — și cât o fi lumea n'o să te uit.«

Orișicât de îndrăcită ar fi fost însă, bunica lelelor nu poate să facă alifia aceea ea singură, ci numai ajutată de o fată nevinovată, care trebuia să adune șapte flori dela șapte buruieni, de șapte ori câte șapte frunze dela tot atâți copaci și șapte zeci de rădăcini dela șaptezeci de alte buruieni și să le pună toate în cazan, ca baba să le fiarbă toate în bale dela șaptezecișapte de șerpi.

S'a apucat dar Lia și astădată de muncă lungă și grea: a adunat de prin pădure cele șapte flori, cele de șapte ori câte șapte frunze și cele șaptezeci de rădăcini, a frecat cazanul cel mare, piro-

striile de fier și linguroiul de aramă de le a făcut lucioase, a strâns șaptezecișapte de brațe de vreascuri uscate șvarog, ca să aprindă focul, a pus flori, frunze și rădăcini în cazan, a ridicat cazanul pe pirostrii și se bucura, sârmana, că a scăpat și de aceste, căci nu se gândea, că perirea și-o pregătește.

Baba a bătut apoi din palme, și-au venit din șaptezecișapte de părți cei șaptezecișapte de șerpi, toți cu limbile scoase și gata de a umplea cazanul.

Intre aceștia să află însă și cel scăpat prin Lia de grele suferințe: el se furișă lunecând pe lângă dânsa și-i zise pe săcăite la ureche:

»Să nu te pună păcatele să te freci cu alifia, că și pierzi toate puterile, ci scuipă în palme și fă cași când te-ai fi frecând cu alifie«.

El știa, că nu are alifia putere decât frecată fiind cu mâna unei fete nevinovate.

»Așa o să fac!« — zise Lia și, dupăce șerpilor își făcură și ei rândul, voi să aprindă focul.

»Oho! — mai na, fată, mai na! — grăi bătrâna. — Pentruca fierura să se prindă, trebuie să mai dereticești prin colibă și să curăți curtea din dosul colibii, ca toate să fie ca la casa unei fete mari.

»S'o mai fac, — zise Lia, — și pe asta«.

S'o facă — vai de capul ei!

Discursul deputatului Maniu.

Iullu Maniu: Dlor deputați, nu doresc, asemenea dlui preopinent, să fac apel la patimile D-voastră.

Comisia de imunitate și camera sunt chemate să restabilească legalitatea. Și când este vorba de legalitate nimeni, nici eu, nici altul nu are dreptul de-a atinge struna patimilor.

Domnilor, eu nu doresc să răspund dlui preopinent, ci...

Vasilie Lucaciu: Răspunsul cel mai bun este de-a nu-l răspunde.

Iullu Maniu... ci doresc să fac un singur lucru: să răsping și să protestez împotriva invecivelor ce ne-a aruncat, mie și prietenului meu Vaida.

Domnilor! Timp mai îndelungat nu am vorbit în sala asta. Am tăcut căci am constatat că în afacerea aceasta anunțată prin mine camerii (afacerea Vaida. N. R.), respectul legalității a scăzut foarte mult la mulți din membri camerii iar eu n'am voit să dau prilej ca lupta principiiilor și a argumentelor să fie înlocuită cu lupta pumnilor, când dreptul pumnului domnește în locul legilor.

Toată nădejdea mea se razimă în comisia de inviolabilitate, iar acuma toată nădejdea mea se îndreaptă către cameră. Nădăduiesc că în chibzuirea și simțul ei de dreptate ea va găsi căile și mijloacele necesare pentru restabilirea legalității și va ști să dea satisfacție pentru această flagrantă violare nu a unui singur partid numai, ci a camerii întregi.

Dar nădejdea mea m'a înșelat.

Domnilor, eu am fost acela care am anunțat camerii afacerea Vaida, cerând retorsiunea. Garantiez cu toată ființa și cu toată puterea mea morală, cu tot ce-am mai sfânt în fața lui Dumnezeu și a oamenilor pentru adevărul faptelor și actelor expuse de mine. Vă mărturisesc că nu m'am așteptat, căci nici nu se putea aștepta un om cu mintea sănătoasă și înzestrat cu cugetare logică, ca făptașii să tăgăduiască faptele lor săvârșite în plină cameră. (Mare sgomot și strigăte în stânga: Ce fel de vorbe sunt astea? La ordine!)

Președintele (sunând). Vă chem la ordine! (Aplauze în stânga).

Szokoly Tamás: Afară cu el! (Sgomot în stânga).

Iullu Maniu: Domnilor, mă solidarizez pe deplin cu declarația cuprinsă în raportul comisiei de inviolabilitate, precum că: »dacă vre-un membru al corpurilor legiuitoare este limitat în drepturile sale de legiuitor, atunci se aduce atingere parlamentului întreg«.

Ea rămase încremenită când deschise ușa colibei: de când bunica lelelor a fost fată mare n'a mai dereticit nimeni prin colibă, gunoiul se adunase mormane, iar prin colțuri păienjenii încărcat de praful stând perdele groase, și pretutindeni mișunau păienjenii mari cât pumnul, mușcol înțepători și fel de fel de alte bătăgăni, care, simțând mirosul de sânge curat, deteră năvală asupra Liei, ca s'o sleiască într'o clipă.

Știa, afurisitele, că ea, care lasă locul curat pretutindeni, pe unde trece, e dușmanca lor cea mare.

Incurând simțiră însă, că n'au ce să-i facă și i-se deteră rușinate din cale.

O știuse și baba aceasta și-o pusese pe Lia să dereticească numai pentruca să le îndârjească.

»Puișorilor, drăguților, — le zise dar, — mai aveți puținică răbdare, că incurând vi-o dau gata«.

A curățit dar Lia și păienjenii, și păreții, a cărat gunoiul, a măturat și a șters praful, a făcut coliba curată de-ar fi putut să stee chiar și Limir-Impărat în ea.

Ea rămase și mai încremenită când leși în curte.

Aici își ținea baba hoarele, găini moțate, rațe deșelate, broaște țestoase, șopârle soioase și fel de fel de alte jigăni spurcate, cu ale căror oue

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás — măstru de monumente și pietre de cimitir. —

Fabricație proprie din marmoră, granit, seynit, labrador etc., din pietre de mormânt magazină se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25. Căncelăria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662. Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánpatak.

compus din primar, medicul plășei, inspectorul agricol și proprietarul, dacă și cultivă singur moșia.

De asemenea s'a adus o modificare proiectului de lege pentru înființarea caselor rurale: băniile populare nu vor mai fi contopite cu această casă ci își vor păstra activitatea și acțiunea lor de mai înainte.

„TRIBUNA“

Între încurând în al 12-lea an de viață. Nu e mult, dar luând în socotință lupta grea și fără preget ce am purtat, cu mândrie putem s-o spunem, că rar o foaie românească a dat partea ei de jertfă mai cu îmbelșugare pe altarul neamului. Și în măsură ce s'au îndreptat asupra-i mai cu dușmănie săgețile, »Tribuna« s'a dovedit și ea tot mai tare, cei din jurul ei și-au dat silința să ducă lupta cu atât mai înverșunat, urmărind o singură țintă: luminarea poporului! Fără un popor luminat, ori câtă dreptate am avea, nu se poate adică purta luptă națională... Și cât mai trebuie să facem în această privință, ne-au dat să înțelegem învățăturile ce trebuie să tragem din alegerile dela comitat.

Vom urma deci înainte cu lupta, căutând să pătrundem în straturi cât mai largi ale poporului, îndemnând la luptă pe cei buni, certând pe cei răi și punând fierul roșu pe fruntea nemernicilor cari pentru un blid de linte își vînd neamul.

În lupta ce am purtat, nu mai trebuie poate s-o spunem, căci a văzut întreaga obște română: în jurul »Tribunei« au stat și au ajutat-o cu pana lor cei mai iscusiți scriitori români.

Pe ei răzâmași, »Tribuna« va căuta să fie și în viitor foaia neamului românesc, unde să-și de-a întâlnire toți ceice au un gând luminos și simțire curată, toți ceice au de jeluț, toți câți se încălzesc de dorul binelui obștelesc și țin la cinstea să fie numărați în falanga luptătorilor naționali...

Munca noastră a tuturor rod va aduce însă numai când apostolii de pe sate, cărturarii români își vor ține de sfântă datorie să lătească ziarul »Tribunei«, să propovăduiască în popor cugetările și simțirile cari se oglindesc în »Tribuna«.

Iată de ce rugăm deci pe toți cărturarii de pe sate să răspândească foaia noastră. În mijlocul greutăților de tot felul și a dușmăniilor ce ne înconjoară, un singur drum este care ne poate scoate la liman: al luminei! Iar în popor lumina se răspândește prin foi bune. Și vor fi cu atât mai bune foile noastre, cu cât mai mult ele vor fi sprijinite de marea obște!

Dela alegeri.

Alegerea de membrii congregaționali în cercul Murani. În 518 Noembrie a. c. s'a ținut alegerea a doi membrii congregaționali în cercul Murani, comitatul Timiș. Aleși au fost domnii: Teodor Ioaneș, preot în Bencecul român, și Koloman Ratz, notar în Bencecul-nemțesc.

De astă-dată fruntașii români ai acestui cerc — la îndemnul conferinței, ținută pentru acest scop în Timișoara — au candidat 2 români, pe domnii Teodor Ioaneș preot în Bencecul-român și pe dr. Traian Șincai, avocat în Vinga, și și-au luat însărcinarea a lucra fiecare în cercul său de activitate pentru reușita acestor 2 candidați. Lucrurile au mers și au și stat bine până înaintea cu 3 zile de alegere. Atunci văzând un domn notar — după cum am auzit, — că rămânând lucrurile așa, românii vor eși învingători, a în-

cercat a sparge partidul nostru prin aceea, că va mai candida un român.

Planul era cât p'aci să nu'i reușască, căci pe câți țărani fruntași a îmbiat cu candidatura — laudă lor — i-au respins'o. S'a găsit însă unul — rușine să-i fie — chinezul comunei Murani, Savu Savi, care de frică, din vanitate sau D-zeu știe din ce cauză a primit candidatura. Urmarea a fost, că alegătorii din comuna Murani s'au împărțit. Unii de dragul chinezului, alții de frica lui ne-au părăsit candidații noștri, și unii au mers de și-au dat votul pentru chinezul lor și pentru un neamț, iar alții au rămas acasă.

Motivul care m'a îndemnat a scrie în cauza aceasta nu este atât aceea, că aș critica politica respectivului domn notar, care s'a trudit să nu reușească candidații noștri — la ce trebuie să fim todeauna pregătiți, — ci voesc a înfiera ticăloșia acelu chinez român, care nu s'a arătat vrednic de încrederea, ce toată comuna Murani și-a pus în el, când i-a încredințat postul de chinez. Faptul acesta trist să le fie de învățătură celor din Murani.

Cu bucurie trebuie să constat, că fruntașii comunei Murani și-au făcut datoria lor în mod cât se poate de cinstit. Uscături s'au găsit destui și aici, dar mai ales în Bencecul-român, de unde partea cea mai mare a alegătorilor au venit beți ca niște oameni fără conștiință, în tabăra contrară.

Adevăratul merit și al învingerii acesteia parțiale i-se cuvine alegătorilor români din Seceani care s'au purtat cât se poate de brav, — laudă harnicilor lor conducători. *Un alegător.*

Amnestie pentru dezertori.

Am arătat ieri pe scurt că M. Sa a dat un act de amnestie pentru dezertori. Iată câteva amănunte:

1. Amnestia cuprinde pe toți supușii ungari cari au fost condamnați sau dați judecării sau li-s'a prelungit timpul de serviciu pentru dezertune până la ziua de 2 Decembrie 1907. Tuturor acestor persoane li-se iartă pedeapsa eventual prelungirea timpului de serviciu.

De asemenea să iartă pedeapsa asta dezertoriilor dela honvezime (cu același termen de 2 Dec.

Cei, cari s'au exilat de bunăvoie fără a fi stat sub măsură, de asemeni se pot întoarce acasă, unde făcându-și datoria militară, sunt scutiți de orice urmări.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 27 Noembrie n. 1907.

— **Congregația extraordinară a comitatului Arad** este convocată pe 9 Decembrie. La ordinea zilei este alegerea viceșpanului, protonotarului, președintelui sedriei orfanale, fiscului, a 10 protopretori, doi vice-notari cl III, un fisc la sedria orfanală, 5 posturi de pretori cl. I, și 5 cl. II, pe interval de șase ani. După aceea urmează restaurarea tuturor comisiunilor.

Avizăm pe toți membrii clubului comitatens român să se prezinte nu numai la ședința acestei congregații foarte importante ci și la conferința prealabilă ce se va ține în preșeară la hotelul »Vas«. Advertizăm totodată aci pe membrii clubului, ca în conformitate cu concluzul luat într'o ședință anterioară nimeni să nu-și angajeze votul în nici o parte, pentru că membrii clubului vor trebui să voteze toți solidar în senzul hotărârii ce se va lua în club.

Cei ce vor păcătui în contra acestei discipline, vor trebui de astădată să tragă consecvențele purtării lor.

— **Promovare.** Dl Cornel T. Albu, fiul meritului profesor Albu din Brad, s'a promovat de doctor în științele juridice la universitatea din Cluj, în ziua de 23 Nov. sf. n.

Il felicităm.

— **Din Vîrșeț ni-se scrie**, că măsura luată de Ven. consistor arădan în ședința sa dela 25 Oct. de a se face prin protopopi apel în diecesa Aradului pentru mărirea fondului din care să se facă biserică românească în Vîrșeț, a pricinuit acolo o mare bucurie. Frații bănățeni sunt foarte veseli de semnele de dragoste și solidaritate națională ce li-se arată din partea P. S. Sale Episcopului I. I. Papp și a întreg consistorului arădan.

Și din parte-ne aducem omagii de recunoștință celor ce atâta dragoste arată Sionului românesc!

— **Din pașalîcul Banlocului.** Ni-se scrie: În 18 Nov. a fost aici alegerea de notar. Alegerea a fost condusă de pretorele Örményi (Kropf) Sándor. Recurenții au fost 6, între cari și fiul preotului Cherla. Pretorele a candidat pe ginerele notarului din Zichfalva, iar de strohmani pe notarul pașă din San János și pe notarul din Ranak Meisner. Alegătorii români din Banloc văzând că doritul lor nu e candidat, au început a vota pe unul din strohmani. În decursul votării pretorele scoate o coală din care comunică că acela pentru care votară reprezentanța, prin această scrisoare își retrage recursul. La această majoritatea reprezentanților în număr de 16 a părăsit sala de ședințe iar pretorele declară de ales pe ginerele prim-corteșului cercual cu 12 voturi. În nr. 125 al »Drapelului« un »Banlocean« se vaieră zicând că alegerea vor apela-o și în orice caz, ori ni-se va da dreptate ori nu, am învățat a nu mai ținea nici când cu astfel de »conducători« în cari ne-am înșelat, din Banlocul năcăjit. Prea târziu exclamă. Fie aceasta pentru Banloc un învăț, căci la alegerea membrilor congregaționali în 28 Octomvrie, românii de aici au ținut cu stăpânirea, care ne stoarce și măduva din oase.

— **În loc de două — trei luni.** Din Cluj ni-se scrie că osânda luată de dl Ioan Lupaș pentru articolul său din »Țara noastră« nu este de două ci de trei luni și 200 de cor. amendă. Apărătorul dânsului a fost Dr. Stefan Morariu iar acuzatorul a fost procurorul Dorgó Gábor, un român renegat. Curtea cu jurați s'a compus numai din unguri și jidani, între ei și șovinistul profesor universitar dr. Richter Aladár, un neamț maghiarizat. Dl Lupaș s'a apărat printr'un discurs lung și documentat, citând o serie întreagă de istorici, cari au întrebuintat în aceiaș chestiune termeni cu mult mai »afățători« decât dânsul. Articolul dânsului, departe de-a agita, a fost o preamărire și apologie a agriculturii.

Curtea cu jurați a declarat însă și proslăvirea acestei îndeletniciri de crimă politică.

Mâne-poimâne, un singur lucru va mai rămânea pe care statul nu ni-l va inculpa ca agitație: plățirea dărilor.

— **Mulțumiri P. S. Sale Episcopului I. I. Papp.** În numele credincioșilor mei din parohia Ciuciu, viu pe această cale a aduce cele mai sincere și mari mulțumiri Ilustrității Sale Dlui Epis. diecesan Ioan I. Papp binevoind a doua un »Antimis«, în preț de 20 cor. pentru sf. biserică din comuna Ciuciu, rugând totodată pe bunul D-zeu să-i lungească firul vieții, spre bucuria tuturor credincioșilor noștri, din această Eparhie de D-zeu scutită. Ciuciu, în 12 Noembrie 1907. *Nicolae Balta*, paroh.

— **Comună bravă.** Din Nădab ni-se scrie: Comuna bisericască Nădab a întregit salarele învățătoresți (la ambele școli) la minimalul prescriș de lege. Tot astfel și adaosul de cvincvenale. Este a se mulțămii bunei armonii și îndeosebi păr. D. Muscan, care spre lauda lui — își pricepe chemarea de director local. *B.*

— **Din Caransebeș ni-se scrie:** De câteva zile apare în Caransebeș o nouă foaie maghiară, a treia în acest oraș al naibii, redactat de însuși primarul orașului (!!) și doi profesori gimnaziali.

ANUNȚ.

În comuna Ciuciu (H.-Csúcs) imediat lângă drumul de țară se află o grădină de un jugher mărime, în care grădină se află edificată o casă frumoasă cu 3 chilii, culină și podrum, lângă casă este făcută și o colnă cu grajd, pentru oamenii drumari, în lungime cam de 19 metri, acest edificiu corespunde foarte bine pentru a se deschide în el o prăvălie, cu atât mai vărtos că în comuna Ciuciu numai una prăvălie se află și întoarcerea e de totului mare. Acest edificiu se dă pe 3 ori eventual 5 ani în arândă, pentru informațiuni mai detaliate a se adresa Dlui preot din loc Nicolae Balta.

Nutreț de vinzare.

În comuna Bánpaták, comitatul Hunedoarei, depărtare de 1 oară dela gara Piski se află de vinzare 3 clăi trifoi, 1 clăie măzăroi, 3 clăi fân și otavă de cai și ca 7 cară tului de cucuruz.

A se adresa la proprietarul Simion Vlad, contabil la banca „Ardeleana” în Orăștie (Szászváros).

Anunț.

În comitatul Bihor e de vindut un domeniu de 10.000 jugăre cu toate edificiile economice și castelul ce se află acolo. 6000 jugăre sunt pădure, 4000 jugăre arătură. Se vinde și în parcele mai mici.

Doritorii să se adreseze la **Dr. George Rocsin, adv. Nagy-Szalonta.**

Cântarea înaltă sufletul!

GEORGE DIMA: Cele mai frumoase compozițiuni de caracter bisericesc și lumesc pentru cântare și pian, coruri mixte și de bărbați etc. ale acestui măestru al muzicii au apărut la

H. Z E I D N E R în Brașov. Catalog gratuit! În aceeași librărie este un sortiment bogat în cărți literare românești, de utensilii pentru scris și desen, deposit de hârtie, și despre aceste se află catalog, care se trimite gratuit.

Iun. Hepp Gyula**LIPPA.**

Recomandă asortimentul lui de **diferite pieluri**, anume opinci recunoscute de locuitorii români din ținuturi veche.

FIRMA FONDATĂ LA ANUL 1860.

Péterffy Antal

și-a mutat cancelaria advocațională în

Weitzer János-utca 14 szám.

Mijlocul cel mai bun de înfrumșetare din lume!

CREMA de față REGINA

care pentru însușirea neîntrecută de înfrumșetare la expoziția din 1900 Paris a fost premiată.

CREMA REGINA curată în timpul cel mai scurt față de orice catifelată. UN BORGAN 1.40 cor.

PUDRA REGINA se recomandă ca cea mai bună dintre pudrele cunoscute până acum cunoscute. Se vind în culoare albă, roză și cremă. O ȘCATULĂ 1.40 cor,

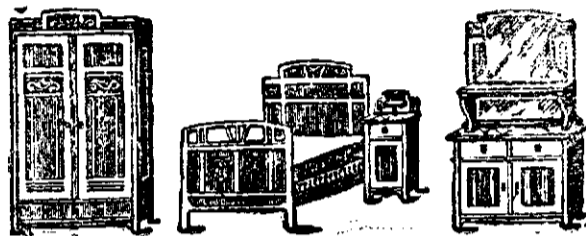
SAPUNUL CREMA REGINA e sapunul cel mai de toaletă pentru înfrumșetarea feței. O BUCATĂ 70 fileri.

De vândut în laboratorul chemical al lui

Temesváry József, apotecar ..

Szeged, Petöfi Sugár-ut

și la Török József, apotecar, Budapest, Király-u.

Fabrică de mobile.

Cel mai ieftin izvor de a procura mobile e în **TIMIȘIORA.**

Mare magazin cu tot felul de mobile pentru mirese, dormitoare, saloane, cafenele, hoteluri etc., dela cele mai simple până la cele mai elegante.

Primesc tot felul de aranjamente pentru biurouri de cancelarii și bolte, pregătirea meselor de biliard după deseme date sau planuite și desemnate de mine; nu altcum și tot felul de lucruri și mobile pentru edificii cari aparțin branșei măsuritului.

Onoratul public poate fi sigur de lucruri solide și serviciu prompt.

Mobile se dau și pe lângă preț plătit în rate lunare.

În așteptarea comandelor, rămân

cu deosebită stimă:

FORMAYER ALBERT

fabricant de mobile în

Temesvár

Gyárváros, 3 király-u. 6.

Oravicza

Fő-utca.

Haltenberger Béla,
văpsitorie de haine, curățătorie chimică și
fabrică de spălat în aburi.

◆◆◆ **KASSA.** ◆◆◆

Se curăță sau se vâpșește cât se poate de frumos, haine de iarnă, blănării, haine de dame, bluse, toalete de bal.

Jachete de piele descolorate, se vâpșesc într'o culoare închisă trainică.

Gulerele și manșetele, se curăță și se fac albe ca zăpada, fără chlor.

În casuri de doliu, se vâpșesc imediat hainele în negru.

Firma pune mare preț pe expedierea cât se poate de repede și punctual pe post și în provincie.

Odăjdii bisericesti, broderiile se curăță frumos și multă îngrijire.

In atențiunea

proprietarilor de pământ, notarilor, învățătorilor și a publicului călător!

În cafeneaua mea

„MOTOR”

Arad, str. Boros Béni (casa Vanicsek)

(în apropierea gării de motor), ori cine se poate distra plăcut — în toată ziua muzică.

Buffé rece și beuturi excelente.

Prețuri solide și serviciu punctual.

Deschis până dimineața.

Rugând sprijinul tuturor, sunt

cu stimă:

Lukács Fülöp Lajos,
cafegiu.**Prețul curent al cărnei.**

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că de la 1 Noembrie, în măcelăria mea am redus prețul cărnii așa d. e.

Carne de vită îngrășată:

1 kg. de carne de vită grasă partea dinainte 52 cr.,
1 kg. de carne de vită îngrășată partea dindărăt pentru
supă 64 cr. 1 kg. carne de tocană 58—60 cr. 1 kg. de
carne pentru friptură, antricoate, pulpa de sus, pește
albă 72 cr.

Vițel bătrân:

1 kg. din partea dinainte 48—52 cr., 1 kg. dinapoi
64—68 cr.

Vițel tinăr:

1 kg. dinainte 72 cr., 1 kg. dinapoi 88 cr.

Carne de porc:

1 kg. 72—76 cr., 1 kg. din cotlete 84 cr., 1 kg. de
unsoare curată 70 cr., 1 kg. de slănină 70—76 cr.

Solicitând binevoitorul concurs al on. public rămân:

cu stimă: **Farkas György,**

măcelar.

Forray-utca casa Kristyóry.

Lângă berăria Deutsch.

Productele de ACID-CARBONIC din Muschong-Buziás stațiune balneară

aranjată din nou

expediază și afară de cartel imediat cantitate cât de mare

ACID-CARBONIC-LICHID

chimicește curat și natural, în lichid din izvoarele de acid carbonic din baia celebră Buzias, pentru prepararea apelor gazeoase, pentru restauratori și alte scopuri industriale.

!! Cel mai spornic acid carbonic !!

Extrasul certificatului analizei chimice al institutului de a examina pe cale chimică mâncările și beuturile a. 1907 nr. 4615. „Mirosul și gustul” e normal. Conținutul de acid carbonic: 99.57%. În urma examinării s'a constatat că aceste corespund pe deplin cerințelor higienii publice și pe baza conținutului carbonic bogat se califică de cel mai bun. Cu informații servește prompt:

Băsurul de expedare de produse acid-carbonice și ape minerale al stațiunii balneare Muschong-Buzias în Buziás-Fürdő. (MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI SZÉN-SAV MŰVEK ÉS ÁSVÁNYVIZEK SZÉTKÜLDÉSI TELEPE BUZIÁSFÜRDŐN).

Adresa telegrafică: Muschong-Buziásfürdő. Telefon Interurban 18.

